

نهادها و تجارت بین‌الملل: آموزه‌های انقلاب تجاری*

اونر گریف

** مترجم: رضا مجیدزاده

۱۵۲

بررسی نهادهای حاکم بر تجارت در دستور کار خود نظریه تجارت بین‌الملل قرار نگرفته است. طبق نظریه تجارت بین‌الملل، تجارت تحت تأثیر وفور نسبی منابع، تکنولوژی، ترجیحات و ماهیت روابط در بازارهای بین‌المللی صورت می‌گیرد. اگرچه، تحلیل نهادی تاریخی نشان می‌دهد که، فهم نحوه تعیین میزان واقعی تجارت، و نه میزان بالقوه آن، نیازمند تحلیل نهادی است.

مطابق رهیافت الیور ویلیامسون (۱۹۸۵)؛ از دیدگاه تحلیل نهادی تاریخی، تجارت میان واحدهای سیاسی و اقتصادی مبتنی بر دنباله‌ای از روابط مبادله سیاسی و اقتصادی و ترکیبی از این روابط است. از آنجایی که نهادها «هزینه‌ها را تعیین می‌کنند و از این‌رو بر سوددهی و توجیه‌پذیری فعالیت‌های اقتصادی تأثیر می‌گذارند» (نورث، ۱۹۹۱: ۲۷)، ماهیت نهادهایی که براین روابط حاکم هستند، مسیر تجارت و میزان آن را تحت تأثیر قرار می‌دهند. در هر برهه‌ای از زمان، مجموعه نهادها، وفور نسبی منابع، تکنولوژی و ترجیهات به صورت توأم میزان واقعی تجارت را تعیین می‌کنند.

در شرح تاریخچه «انقلاب تجاری» (قرون یازدهم تا چهاردهم)، یعنی دوره‌ای که طی آن

* این اثر ترجمه‌ای است از مقاله: Greif, A, "Institutions and International trade: Lessons from the Commercial Revolution", The American Economic Review, Vol. 82, No. 2, Papers and Proceedings of the Hundred and Fourth Annual Meeting of the American Economic Association. (May, 1992), pp. 128-133.

** دانش‌آموخته کارشناسی ارشد رشته اقتصاد و پژوهشگر اقتصاد

تجارت راه دور اروپا و مدیترانه پس از نزولی طولانی مجدداً رونق یافت، رابطه بین نهادها و تجارت به خوبی انعکاس یافته است (به عنوان مثال، ن.ک. لوپز، ۱۹۷۶). این رونق مجدد در واکنش به تغییرات تکنولوژی یا وفور نسبی منابع صورت نگرفت. در عوض تغییرات نهادی ناشی از وقایع سیاسی و اجتماعی انگیزه لازم را برای پیشبرد تجارت و یک فرایند مکمل تکامل نهادی و توسعه تجارت به وجود آورد. پیش از ظهور نهادهای مناسب، عواید حاصل از تجارت هم برای پیشبرد تجارت و هم برای ایجاد نهادهای مورد نیاز ناکافی بود.

نهادهای نوظهور علاوه بر اینکه تلاش برای کسب عواید تجارت را منعکس می‌ساختند محصول فرایندهای سیاسی و اجتماعی نیز بودند. عوامل سیاسی و اجتماعی از طریق مواردی چون انتظارات و اقدامات هماهنگ کننده، در دسترس بودن اطلاعات و توان ایجاد مقدمات کنش جمعی و قابلیت استفاده از نیروی قهری را در تعقیب اهداف اقتصادی تعیین می‌کنند.

این نهادها حتی در صورتی که نتیجه روابط مابین عوامل سیاسی و اجتماعی و نهادها باشد، «انتخاب بهینه نوع دوم» نیستند. یعنی، این نهادها با فرض وجود تکنولوژی (راهیابی اطلاعات و اجرای قرارداد) دوره مورد نظر، عواید حاصل از تجارت را حداکثر نمی‌نمایند. در این مقاله با بررسی مبادی، پیچیدگی و آثار نهادهایی که بر روابط مبادله حاکم بودند و باعث شکلگیری یا توانمندسازی تجارت در دوران انقلاب تجاری شدند، قصد اثبات نکات فوق را دارم.

۱- نهادهایی که بر روابط بین فرمانروایان و تجار بیگانه حاکم بودند

فرمانروایان قرون وسطی با برخورداری از انحصار قدرت قهری، اسیر و سوسه اجحاف در حق تجار بیگانه‌ای که در قلمروی آنان حضور داشتند، نیز می‌شدند. بدون وجود نهادی برای متعهدساختن فرمانروا در پاییندی به حمایت از حقوق تجار بیگانه در آینده، به احتمال زیاد این تجار در قلمرو فرمانروایان قرون وسطی حضور کمزنگی داشتند و از این طریق تجارت به صورت کارا صورت نمی‌گرفت. این نکته برای ادوارد اول، پادشاه انگلستان روشن شد و او در سال ۱۲۸۳ میلادی نوشت که «اغلب تجار (از ترس فقدان حمایت) از آوردن کالاهای تجاری خود به این سرزمین منصرف می‌شوند تا از گزند تجار و کل پادشاهی در امان باشند».

(اسناد تاریخی انگلستان ۱۹۷۵: ۴۲۰).

از آنجا که انتظار می‌رفت روابط تجاری به صورت مستمر ادامه یابد، ممکن است کسی متوجه شده باشد که سازوکار نیکنامی دوجانبه یا سازوکار هماهنگ نشده نیکنامی چند جانبه‌ای که در چارچوب آنها تاجر یا گروه تحت اجحاف مبادله را ترک می‌کنند، مشکل تعهد را رفع خواهد کرد. تحت چنین سازوکاری، یعنی مشروط کردن تجارت در آینده به رفتار گذشته ممکن است فرمانروا را به تعهدات خود پاییند سازد. البته، مطالعه گریف و سایرین (۱۹۹۱) نشان می‌دهد که این سازوکار با وجود تضمین تحقیق میزانی از تجارت، دستیابی به سطح کارای تجارت را تضمین نمی‌کند. به علت اینکه ارزش تجارت آتی تجار «خردمپا»^۱ برای فرمانروا صفر است و از این‌رو فرمانروا برای اجحاف در حق این‌گونه تجار وسوسه می‌شود سازوکار نیکنامی دوجانبه شکست می‌خورد. در جهانی که توزیع نامتقارن اطلاعات، ارتباطات کند و تفاسیر متفاوت معقول از واقعیات مشخصه آن هستند، سازوکار نیکنامی چند جانبه نیز به دلایل مشابه شکست می‌خورد.

به منظور غلبه بر مشکل پاییندی به تعهد فرمانروا در سطح کارای تجارت، سازمانی مورد نیاز است که واکنش‌های تجار را هماهنگ کند. زمانی که این نیاز تأمین شود، تعادلی به وجود می‌آید که در آن تهدید تمامی تجار به توقف تجارت در صورت اجحاف فرمانروا به حقوق هرکدام، فرمانروا را وادر به پاییندی به تعهداتش خواهد نمود. هرچند، از آنجا که این تعادل مستلزم ایجاد حق تحریم کامل خواهد بود و در طی تحریم تجارت به میزانی کاهش می‌یابد که، (به عنوان مثال) سازوکار نیکنامی دوجانبه غیرکارا می‌شود و از این‌رو برخی تجار اقدام به مذاکره مجدد برای از سرگرفتن تجارت خواهند نمود، تعادل فوق منصفانه و معقول نیست. در این وضعیت با کاهش جریمه‌ای که سازمان می‌تواند به فرمانروا تحمیل کند، سازمان در حل مشکل پاییندی به تعهد ناتوان خواهد شد. بنابراین، به منظور حمایت از تحقق سطح کارای تجارت، باید یک سازوکار نیکنامی چند جانبه به همراه یک سازمان توانمند در هماهنگ‌سازی واکنش‌ها و تضمین پیروی از درخواست تجار در تصمیم‌گیری برای تحریم، به صورت مکمل وجود داشته باشند.

شواهد تاریخی که توسط گریف و سایرین (۱۹۹۱) تهیه شده‌اند، نشان می‌دهند که طی دوران انقلاب تجاری نهادی با خصوصیات فوق، یعنی صنف تجاری، باعث گسترش تجارت شده است. با وجود اینکه صنف تجاری پیش شرط گسترش تجارت بود، رشد آن در مناطق مختلف معمول ظهور عواید ناشی از تجارت نبوده است. بلکه در عوض، زمان رشد اصناف

و به دنبال آن گسترش تجارت به وسیله عوامل سیاسی و اجتماعی تعیین می‌شوند. به عنوان مثال، تفاوت‌های میان اصناف اروپای شمالی و جنوبی را مورد بررسی قرار می‌دهیم. به علت وقایع سیاسی و اجتماعی پیامون مدیترانه دولت شهرهای ایتالیا به میزان زیادی رشد کردند. از آنجاکه هر شهر کارکردی به مثابه یک صنف را داشت، تجارت ایتالیا گسترش یافت و میزان تجارت آن نشان می‌دهد که تجار آن خرده‌پا نبوده‌اند.

علی‌رغم اینکه عواید بالقوه تجارت در دریای بالتیک نیز به همان میزان قابل توجه بود فرایند استقرار در این منطقه منجر به ایجاد شهرهای کوچکی شد که برای امنیت تجار خود در خارج از منطقه تضمینی به همراه نداشتند. تنها پس از طی یک فرایند طولانی تکامل نهادی بود که این شهرها به یک صنف تجاري بین‌شهری، یعنی ژرمن هانزا^۳ ملحق شدند، و این صنف زمینه رونق تجارت منطقه بالتيک را به وجود آورد (فیلیپه دولینگر، ۱۹۷۰). به دلیل اینکه ظهور و تکامل این اصناف تجاري تحت تأثیر عوامل سیاسی و اجتماعی بوده است، هیچ دلیلی وجود ندارد که باور کنیم نهادهای سیاسی و اجتماعی انتخاب بهینه نوع دوم بوده‌اند. این ادعا به وسیله مشاهدات مربوط به تکامل نهادی کند ژرمن هانزا اثبات می‌شود. تکامل نهادی ژرمن هانزا بازتاب تغییرات فنی نیست، بلکه نشان می‌دهد در هر برره از زمان، نهادهای موجود، انتخاب بهینه نوع دوم نبوده‌اند.

۲- نهادهای حاکم بر روابط بین تجار و کارگزاران برون مرزی

طی دوران انقلاب تجاري، گسترش تجارت به واسطه استخدام کارگزاران برون مرزی میسر شد که تجار را قادر ساختند تا با کاهش زمان و ریسک مسافرت، تنوع بخشی به فروش و مواردی از این قبیل، هزینه‌های تجارت را کاهش دهند. البته به منظور کاهش هزینه کارگزاران برون مرزی ناگزیر از داشتن کنترل بر سرمایه برون مرزی تجار بودند، منتهی به این وسیله توان انجام اقدامات فرصت طلبانه و سلب مالکیت سرمایه از تجار را هم می‌بافتند. از این‌رو، در غیاب نهادهایی که فرصت طلبی را محدود می‌سازند، احتمالاً تجار اقدام به استخدام کارگزار نمی‌کردند. چه نهادهایی روابط کارگزاری را هدایت کردند و امکان گسترش تجارت را به وجود آورددند؟ آیا ظهور این نهادها در پی تغییرات تکنولوژی و یا وفور نسبی منابع بوده است؟ آیا این نهادها هزینه تجارت را پایین‌ترین میزان موجه آن کاهش دادند؟

در مطالعه پیشین خود (گریف، ۱۹۸۹، ۱۹۹۰)، نهادهای حاکم بر روابط میان تجار

مغربی را که در قرن یازدهم در منطقه مسلمان نشین مدیترانه فعالیت می‌کردند، بررسی نموده‌ام. تجار مغربی از نوادگان تجار یهودی مسلکی بودند که در قرن دهم، مناطق پیرامون بغداد را که به صورت فزاینده‌ای از نظر سیاسی ناامن می‌شدند، ترک کرده و به شمال افریقا مهاجرت کردند. این مهاجرت، به واسطه هماهنگ‌سازی انتظارات و ایجاد شبکه‌ای اجتماعی برای انتقال اطلاعات، تجار مغربی را قادر ساخت تا روابط کارگزاری را در قالب یک ائتلاف مبتنی بر سازوکار نیکنامی چندجانبه سازماندهی کنند.

از آنجاکه ارزش روابط آتی با همه مغربی‌ها باعث می‌شد هر کارگزاری صادق باشد، شبکه تجاری و اجتماعی تجار مغربی اطلاعات لازم را برای کشف و اعلام خدعاً به وجود آورد و مجازات چندجانبه نیز خوداجرا^۳ بود. هر کارگزاری در صورتی که حین اعمال خدعاً دستش رو می‌شد، انتظار نمی‌رفت توسط مغربی‌ها استفاده شود و به اقامت خود در آنجا ادامه نمی‌داد تا به میزان ارزش روابط آتی با آنها متضرر شود. بنابراین، هر تاجر مغربی که هرگز چنین شخصی را استخدام نمی‌کرد، ناچار بود تا پول بیشتری در ازای صادق ماندن کارگزار خود بپردازد. از این‌رو هر تاجری وادر بود تنها کارگزاری را استخدام کند که انتظار می‌رفت توسط تاجر دیگر هم استخدام خواهد شد.

علاوه‌براین، اگر کارگزاری که اعمال خدعاً کرده بود، مغربی‌های دیگری را به عنوان کارگزار خود استخدام می‌کرد، آنها آزادانه می‌توانستند بدون تحمل مجازات علیه وی خدعاً کنند. از این‌رو، سرمایه‌گذاری تجاری هر کس، با کارکردنی به مثابه یک ورقه قرضه، توانایی وی را برای پایبندی به تعهدات افزایش می‌داد. بنابراین، تاجر در استخدام تاجر دیگری انگیزه می‌یافتند که آنان نیز به مثابه یک کارگزار در تجارت سرمایه‌گذاری کرده بودند و از این طریق باعث اتحاد اجتماعی مغربی‌ها به صورت گروهی از تاجر طبقه متوسط می‌شدند. فعالیت ائتلاف تحت حمایت مجموعه‌ای از قواعد فرهنگی رفتار بود که با نشان دادن آنچه که باعث خدعاً می‌شود، ائتلاف را از قراردادهای جامع و واکنش‌های هماهنگ شده بی‌نیاز می‌نمود. حتی زمانی که انتظار نمی‌رفت روابط مابین تاجری خاص و کارگزارش تکرار شود مجازات چندجانبه استخدام کارگزار را امکان‌پذیر می‌ساخت. عواید اضافی ناشی از همکاری ارزش جریان‌های اطلاعات و انتظارات مربوط به استخدام در آینده نزدیکی میان اعضای ائتلاف را تضمین می‌کرد. مغربی‌ها تنها برای استخدام مغربی‌های دیگر یا استخدام توسط آنها انگیزه داشتند، در حالی‌که غیرمغربی‌ها را از استخدام مغربی‌ها مأیوس می‌نمودند.

با وجود سابقه تاریخی سیاسی و اجتماعی متفاوتی که منجر به نهادهایی مبتنی بر کنترل سیاسی و نیکنامی دوجانبه شد، نهادهای هدایت کننده روابط کارگزاری در میان تجار ایتالیایی نیز ظهر پیدا کردند. به اعتقاد من (گریف، ۱۹۹۰ b)، تقریباً در اواسط قرن دوازدهم، روابط کارگزاری میان تجار جنوایی^۴ و کارگزاران برون مرزی آنها تحت مدیریت «ائتلافی سیاسی» بود. فراکسیون سیاسی که شهر جنوا را کنترل می‌کرد، تجارت برون مرزی پرسود جنوا را تحت انحصار خود در آورده بود. این فراکسیون با استفاده از انحصار خود کانون رانتی برای کارگزاران به وجود می‌آورد تا با مشروط ساختن سرمایه‌گذاری تجاری آنها به سوابق رفتاریشان، کارگزاران را صادق نگاه دارد.

واقعی سیاسی آخرین دهه قرن دوازدهم در جنوا، این انحصار سیاسی را زین برد و زمینه تجارت سودآور برون مرزی را برای تمام اهالی جنوا فراهم ساخت. خود شهر جنوا به واسطه مهاجرت به آن (و به رغم نرخ بالای موالید) به سرعت رشد کرد. این واقعی سیاسی و اجتماعی منجر به ایجاد شبکه‌های اجتماعی ناپایدار و جلوگیری از ظهور ائتلافی مبتنی بر نیکنامی چندجانبه شد. در عوض، سیستم پاترونی^۵، مبتنی بر سازوکار نیکنامی دوجانبه، برای اداره روابط کارگزاری به وجود آمد. هر تاجری با مشروط ساختن استخدام آینده به سوابق رفتاری و پرداخت حقوقی که به اندازه کافی زیاد باشد، انگیزه صداقت را در کارگزار خود به وجود می‌آورد.

ائتلاف مغربی‌ها، ائتلاف سیاسی، و سیستم پاترونی، نهادهای متفاوت وابسته به فرایندهای تاریخی، اجتماعی و سیاسی معین و اجزایی درونی آنها بودند. این فرایندها ماهیت نهادهای پیش‌گفته و زمان ظهور و از میان رفتن آنها را تعیین می‌کردند. این نهادها با تعریف روابط کارگزاری موجه، هزینه روابط گوناگون کارگزاری را تعیین می‌کردند و از این‌رو بر اندازه و مسیر تجارت تأثیر می‌گذارند.

علاوه بر این، تکامل این نهادها و جزئیات عملکرد آنها نشان می‌دهد که این نهادها انتخاب بهینه دوم نبوده‌اند. در میان مغربی‌ها، اندازه ائتلاف، که تحت تأثیر فرایند مهاجرت بود و از نیاز تجاری تأثیر نمی‌پذیرفت، حجم تجارت را محدود می‌کرد. هرچند که این نقص از طریق سازمان هماهنگ کننده مناسبی قابل رفع بوده است، اما چنین سازمانی به وجود نیامد. وانگهی سازوکار نیکنامی چندجانبه، تجار مغربی را به طرفداری از روابط کارگزاری سودده‌تر اما ناکاراتر در میان خودشان، به سمت چشم‌پوشی از روابط کارا با تجار غیر مغربی سوق داد.

نه ائتلاف سیاسی و نه سیستم پاترونی هیچ یک نمی‌توانستند از روابط کارگزاری حمایت کنند که انتظار می‌رفت تکرار شوند. اگرچه، تحت ائتلاف سیاسی حجم تجارت از طریق عوامل سیاسی تعیین می‌شد، اما تحت سیستم پاترونی آزادی ورود به عرصه تجارت امکان توسعه تجارت را فراهم می‌آورد. از طرف دیگر، سیستم پاترونی نیازمند وجود تفاوت میزان ثروت بین تجار و کارگزاران بود، که این مسئله روابط کارگزاری را محدود می‌کرد. علی‌رغم اینکه وجود سازمان مناسبی می‌توانست این نقص را مرتفع سازد، تا یک قرن بعد چنین سازمانی به وجود نیامد (گریف، ۱۹۹۲).

محدودیت در اندازه ائتلاف بر این نکته دارد که اقتصادی با روابط کارگزاری تحت هدایت ائتلاف‌ها، در مقایسه با اقتصادی مبتنی بر سیستم پاترونی، به میزان کمتری فرصت‌های تجاری جدید به دست خواهد آورد. درواقع، تجار ایتالیایی نسبت به تجار دنیای اسلام از برتری تکنولوژیکی برخوردار نبودند. با این حال، در همان دوره آنها مرزهای تجاری خود را تا شرق دور گستردند و در عین حال نشان دادند ساختار نهادی‌شان، آنها را تبدیل به صادرکننده خدمات تجاری نموده است.

نهادهای مزبور فرایند تکامل نهادی را نیز به واسطه ایجاد مشوق‌های مجزا تحت تأثیر قرار دادند. به عنوان مثال، زمانی که روابط کارگزاری تحت هدایت سیستم پاترون بود، تجار در جهت تأسیس «بنگاه‌های خانوادگی» انگیزه پیدا کردند، که کارگزاران را استخدام می‌نمودند و اساس آنها حفاظت از ثروت تحت مالکیت مشترک بود. در واقع، جنواهای هایی که سیستم پاترونی را در قرن دوازدهم به کار بستند، در قرن سیزدهم روابط کارگزاری را در بنگاه‌های خانوادگی سازماندهی کردند.

یک بنگاه خانوادگی که طول عمر محدودی داشت و در مقایسه با تجارت انفرادی احتمال ورشکستگی آن کمتر بود، میزان دستمزد لازم را برای صادق نگاهداشت کارگزاران کاهش می‌داد. البته، از آنجاکه دستمزد لازم برای صادق نگاهداشت کارگزار، از مدت زمان انتظاری تداوم روابط کارگزاری با هر تاجر معینی مستقل بود، در هر ائتلاف مبتنی بر مجازات چند جانبی، بنگاه خانوادگی باعث کاهش دستمزدها نمی‌شد. رشد بنگاه‌های خانوادگی در ایتالیا منجر به توسعه بازاری برای سهام و قرضه بنگاه‌های خانوادگی شده که امکان سرمایه‌گذاری تجاری را فراهم ساخت. از این‌رو، نهادهای اولیه متفاوت موجب تکامل نهادهای مختلفی شدند که تجارت را بیشتر تحت تأثیر قرار دادند (گریف، ۱۹۹۲).

۳- نهادهای حاکم بر روابط میان تجار با اطلاعات محدود

طی قرن دوازدهم و سیزدهم بخش اعظم تجارت میان اروپای جنوبی و شمالی در هفته‌بازارهای منطقه شامپاین^۶ انجام می‌شد. هفته‌بازارهای شامپاین جایی بود که در آن تجار نواحی مختلف قراردادهایی، نظیر قرارداد تحويل آتی، با یکدیگر عقد می‌کردند که، لازم بود طی زمان اجرا شود. چگونه تاجری از یک جامعه می‌تواند به تعهدات قراردادش با یک تاجر از جامعه‌ای دیگر پاییند باشد؟ دلالت‌های کارایی نهادهای حاکم بر این مبادله چه بوده‌اند؟ پال آر. میلگروم و سایرین (۱۹۹۰) نشان می‌دهند که در جوامع تجاری بزرگی که این بازارهای مکاره به صورت مکرر در آنها تشکیل می‌شد، سازوکار نیکنامی نمی‌توانست مسئله پاییندی به تعهدات را حل کند. جوامع بزرگ فاقد شبکه‌های اجتماعی لازم برای شناساندن سوابق گذشته افراد به همگان بودند. میلگروم و سایرین نشان می‌دهند که قابلیت اجرای قرارداد در هفته‌بازارهای شامپاین به واسطه سیستم حقوق تجاری به وجود آمد که در چارچوب آن برای تکمیل سازوکار نیکنامی چندجانبه به دادگاه متousel می‌شدند.

فرض کنید هر جفت از تجار تنها برای یکبار با هم به توافق می‌رسیدند و هر تاجر تنها از تجربه خود آگاه بود. از آنجا که دادگاههای هفته‌بازارها فاقد توان اجرای حکم بودند، همین که به فرض تاجری بازار را ترک می‌کرد، دادگاه تنها می‌توانست اقدامات گذشته وی را تأیید کرده و سوابقی از تجار متخلف در گذشته نگاه دارد، بنابراین برای دادگاه بایگانی اطلاعات و دادخواست علیه هر تاجر هزینه بر بود.

به رغم این هزینه‌ها یک تعادل (مرتبأ متقارنی) وجود داشت که در آن خدعاً روی نمی‌داد و تجار ترغیب می‌شدند تا اطلاعات لازم را برای پشتیبانی از همکاری در اختیار دادگاه قرار دهند. این قدرت دادگاه بود که یک سازوکار نیکنامی چندجانبه را از طریق کنترل اطلاعاتی به جریان می‌انداخت که انگیزه‌های مناسب را به وجود می‌آوردند.

این تحلیل نشان می‌دهد که مرکزیت بازارهای شامپاین در تجارت اروپا بازتابی از صرفه‌های مقیاس اجرای سازوکار نیکنامی چندجانبه تحت حمایت دادگاه است. اگر این گزاره صادق باشد، توزیع جغرافیایی بخش اعظمی از تجارت اروپا در قرون دوازده و سیزده فرایند تاریخی را منعکس می‌کند که در آن زمان و مکان منجر به ظهور آن نهادهای خاص شدند. همان‌طور که مطالعات نظری وابستگی به مسیر طی شده نشان می‌دهد، ضرورتی نداشت که این فرایند بهینه باشد (به عنوان مثال ن.ک. پال دیوید، ۱۹۸۸).

۴- نتیجه‌گیری

در این مقاله نهادهایی مورد بررسی قرار گرفتند که مشکل پایبندی به تعهدات را حل کردن و از این طریق، توسعه تجارت را در طول دوره انقلاب تجاری مورد حمایت قرار دادند. این نهادها در عین اینکه تجارت را مکان‌پذیر ساختند، محصول فرعی (و هم آمیخته‌با) تاروپود اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و تکنولوژیکی آن دوران بودند. به خودی خود، هیچ دلیلی ندارد که باور کنیم این نهادها انتخاب بهینه نوع دوم بوده‌اند.

در عوض، طبق شواهد، آنها سیستم‌های خود اجرای پایداری بودند، که استعداد واکنش به فرصت‌های افزایش ثروت در آنها قرار داده نشده بود. این ادعا از جانب بررسی سطح خرد این نهادها با توصل به پدیده‌های سطح کلان تقویت می‌شود، یعنی خود انقلاب تجاری آنگونه که رخ داده، واکنشی به عواید جدید حاصل از تجارت نبوده است.

طی انقلاب تجاری نهادها رفتار تصمیم‌گیران را مقييد ساختند و روابط بين سوددهی و کارابی را در روابط مبادله‌ای متعين کردن که باعث ایجاد یا توسعه تجارت می‌شدند. از اين‌رو اين نهادها کارابی، حجم و توزيع جغرافیابی جريان‌های تجاري را تعیين کرده و سپس از خلال تأثير بر تکامل نهادی، سیاسی و اجتماعی، تجارت را متاثر نمودند. علاوه بر نهادهای پيش‌گفته، تجارت بين‌المللي امروزی از جانب نهادهای تأثير می‌پذيرد، که به عنوان مثال بر بازار آتی‌های کالا، انباست و انتشار بين‌المللي دانش، روابط ميان سرمایه‌گذاران خارجي و دولت‌ها و روابط بين تولیدکنندگان و توزيع‌کنندگان و زنجيره تأمین برون مرزی حاكم هستند. فهم جامع عوامل موثر بر تجارت بين‌المللي تحقق یافته (به عوض تجارت بالقوه) در گذشته حال و آينده نيازمند تحليل تفصيلي نهادهای حاكم بر روابط مبادله مقوم یا زمينه‌ساز تجارت بين‌المللي است.

پی‌نوشت‌ها:

- ۱- Marginal با توجه به اجزای جمله و استدلال نویسنده و سیاق عبارات، خرد پا به معنی تاجر با متعارف اندک و در حاشیه برازنده‌تر است.م.
- ۲- German Hansa
- ۳- یعنی اجرای آن نیازمند وجود طرف سوم نبود.م.
- ۴- Genoese
- ۵- Patron system واژه پاترون به تنها بی معنی حمایت و پشتیبانی معنوی است.م
- ۶- ناحیه تاریخی و کشاورزی شامپاین در شمال شرقی فرانسه .م

۱۶۱

منابع:

- David, A. Paul, "The Future of Path-Dependent Equilibrium Economics," CEPR Working Paper No.155, Stanford University, 1988.
- Dollinger, Philippe, The German Hansa, Stanford, DA: Stanford University Press, 1970.
- Greif, Avner, "Reputation and Coalitions in Medieval Trade: Evidence on the Maghribi Traders," Journal of Economic History, December 1989, 49, 857-82.
- _____, (1990a) "Contract Enforceability and Economic Institutions in Early Trade: The Maghribi Traders' Coalition," working Paper, Stanford University, 1990; American Economic Review (forthcoming).
- _____, (1990b) "Reputation and Coalitions in Medieval Trade: Evidence on the Genoese Traders," working paper, Stanford University, 1990.
- _____, "Cultural Beliefs as a Common Resource in an Integrating World: An Example from the Theory and History of Collectivist and Individualist Societies," in p. Dasgupta, K. G. Maler, and A. Vercelli, eds., The Economics of Transnational Commons, unpublished collective volume, 1992 (forthcoming).
- _____, R., "The Merchant Gilds as a Nexus of Contracts," Working paper, Stanford University, 1991.
- Lopez, R.S., The Commercial Revolution of the Middle Ages, 950-1350, Cambridge: Combridge University Press, 1976.
- Milgrom, Paul. R., North, Douglass, C. and Weingast, Barry R., "The Role of Institutions in the Revival of Trade: The Law Merchant, Private Judges, and the Champagne Fairs," Economics and Politics, March 1990, 2, 1-23.
- North, Douglass C., "institutions, Winter 1991, 5, 97-112.
- Williamson, Oliver E., The Economic Institutions of Capitalism, New York: Free Press, 1985.
- English Historical Documents. 1189-1327, vol. 3, Harry Rothwell, ed., London: Eyre and Spottiswoode, 1975.